

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felölsszerkesztő:
Dr. SÁNDORY MIHÁLY
Kiadó laptulajdonos:
MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2–3-ig.
Telefon: 14.

Meghívó.

Az Országos Magyar Párt csikmegyei szervezetének gyergyószentmiklósi tagozata az új Szervezeti Szabályzat szerinti újjászervezés megajtése végett f. hó 21-én, pünkösd harmadnapján d. e. fél 12 órakor a Laurentzi-szálloda nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre minden magyarpárti tagot ezennel tisztelettel meghív.

Intézőbizottság.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Elnökség megválasztása (1 elnök, 4 al-elnök, titkár, jegyző, pénztárnok, 2 ellenőr.)
3. 50 intézőbizottsági tag megválasztása.
4. 50 vármegyei közgyűlési tag megválasztása.
5. Közművelődési bizottság megválasztása.
6. Gazdasági bizottság megválasztása.
7. Népiroda felállításának elhatározása.
8. Tagsági díjak fizetésének megoldása.
9. Indítványok.

Magyar ifjuságunk multja, jelene és jövője.

Irta: Dr. CSIBY ANDOR.

II.

Ilyen viszonyok között találta ifjuságunkat a háború, mely igen sok tanulót az iskola padjaiból vett ki és vitte a harctérre, egyszerre belecsepentve egy világfelfordulásba és előtte eddig teljesen ismeretlen lelkivilágba. Azok részére pedig, akik gyermekkoruk miatt még az elemi és alsóbb gimnáziumi osztályokat járták, megkezdődött otthon a nyomor, a nélkülözés, az örökös rettegés apjuk vagy testvéreik életbenmaradásáért.

Nagyon érthető, hogy úgy a harctérre került ifjuságunk, mint az itthon maradt zsenge gyermekeink lelkivilágának kifejlődésére nem maradtak nyom nélkül ezek a szenvedések.

És ezek után jött a nagy összeomlás. Ifjuságunk, amely a harcterről került haza, egy megváltozott világ felfogásával nem tudott beletörődni az új helyzetbe, s megkezdődtek ifjuságunk körében az értékelkallódások. Ifjuságunk előtt egyszerre szétfoszlottak az illúziók, a biztos jövőbe vetett minden remény, elvesztette hóna alól a mindenkor biztosra számított mankót: a magyar államot az ő támogatásával. Nem volt sehol egy biztató fix pont, amely felé orientálódhatott volna, nem volt egy biztató szó és vezető kéz, amely megmutatta volna neki a helyes utat.

Az iskolában pedig?: ott voltak a testileg és lelkileg elgyötört gyermekek, a harctér és fogság minden szenvedései által agyonsanyargatott tanító- és tanári kar, amelynek már nem volt türelme egyénileg foglal-

kozni a gyermekkel, hanem minden gondja csak a kiszabott óráknak lemorzsolása volt.

Nem tudtak rájönni arra, hogy ez az ifjuság már egész lelkiberendezettségében különbözik az előbbtől és így az ifjuság minden lelki és egyéb tekintetbeni megnyilatkozását könnyen félremagyarázták.

Nagyon szomorúan állapítja meg Albrecht Dezső, hogy „ez az ifjuság teljes magárahagyatottságban nőtt fel“.

Az impériumváltozás után kialakuló magyar kisebbségi élet egy ilyen ifjúsággal találta magátszemben, amely a magyar jövő szempontjából nem sok biztatót nyújtott.

Egyáltalán nem volt oka ennek ifjuságunk, ő csak szenvedő hőse volt egy világkatasztrófának, sőt még sokszor tapogatózva az általános tespedés utvesztőiből való utkereséseken, szembe találta magát sok tekintetben kisebbségi társadalmunk felfogásával, mely minden elhelyezkedni akarásában a magyar gondolat és öntudat megtagadását és elhagyását látta.

Ifjuságunk ebből a tespedésből csak akkor kezdett kivergődni, mikor tudatára ébredt annak, hogy szűkebb hazáját: Erdélyt elhagyva nemcsak mindennapi kenyeke nincs biztosítva, hanem hogy neki faja szempontjából súlyos felelősségei és kötelességei is vannak, amelyek őt parancsszerűleg ide: szülőföldjéhez rögzítik. Ekkor kezdte elhagyni a külföldi egyetemek látogatását és felkereste a kolozsvári és bukaresti egyetemeket.

Ezt a hazai román egyetemekre került ifjuságunkat Albrecht Dezső egy nagy bűnnel vádolja meg, és pedig azzal, hogy önző, széthúzó és egyéni érdekeit a köz fölé helyezi, azonban érdemeit is készségesen ismeri el s ez az érdeme nem más, mint „föltétlen igazságkeresése és a régi magyar bűnökkel való leszámolni akarása“.

Nem tudjuk megérteni, hogy Albrecht Dezső miért vádolja ifjuságunkat önzéssel és széthúzással, mikor ifjuságunknak ilyen cselekedeteiről, mint egyetemes ifjúságnak, soha nem hallottunk semmit. Nincs kizárva, hogy ez a vád ifjuságunk egyedeit jogosan illeti, de nem egyetemeségüket. Igaz, hogy ifjuságunkat nem látjuk semmiféle magyar nemzeti, vagy társadalmi, irodalmi és művészi megmozdulásban, de egyrészt magyarázható abból, hogy uralgó voltának elvesztésével kapcsolódott minden politikai megmozdulásból, ezt átvette a román egyetemi ifjuság, másrészt érthető abból, hogy egyetemi ifjuságunk sokszor szinte elképzelhetetlen nyomora és szegénysége nemcsak anyagi módot nem nyújt

ezekhez, hanem még idealista szárnyalását is kettő töri. Igazságtalanság lenne tehát ezekért őket vádolni meg.

Miben rejlik most már ifjuságunknak az Albrecht Dezső által kihangsúlyozott „feltétlen igazságkeresése és a régi magyar bűnökkel való leszámolni akarása?“

Ifjuságunk igazságkeresése oda konkludál, hogy fel kell hagyni a régi illúziókkal, az eseményeket úgy kell venni, ahogy vannak és nekik a jelenkor viszonyai között kell elhelyezkedést keresniük, mert részükre a kenyeret adó életet nem az illúziók, hanem a valóságok adják meg. Az illúziók mindig csak anyagi és erkölcsi energiákat fogyasztanak, de sohasem jelentenek konstruktív erőt.

Ne tagadjuk, mi az imperium átvétele utáni időkben illúziókban ringattuk magunkat, az akkori idők mostohaságai elől a mult nosztalgiájába menekültünk; de amilyen érthető és tiszteletreméltó volt a mi részünkről ez a lethargikus állapot, épen úgy nem szabad rossz néven venni ifjuságunktól azt sem, hogyha ezt ő maga már túlhaladott álláspontnak tartja.

Nekünk egyéb kötelességünk ifjuságunkkal szemben nincs, mint megadni nekik otthonról, a családból azt a tiszta és nemes faji érzést, amely biztosítani fogja nemzetfennmaradásunkat, beléje oltani azt a kötelességérzetet, amellyel fájával szemben viseltetnie kell, megértetnie vele, hogy kisebbségi sorsba került fájának még elhivatottsága van és hogy mindezeket a tulajdonságait ki tudja fejteni az életben anélkül, hogy megtagadná a régi, tiszta magyarságát és amellet, hogy a körülötte folyó mindennapi életet tudomásul veszi és számol vele.

Igaz, hogy ebben a biztos utban való megmaradása erős karaktert, szent meggyőződést és erős faji érzést kíván meg, és erős magabizást, hogy őt erről az utról letéríteni nem lehet; igaz, hogy még mindig találkozni fog félreértésekkel és félremagyarázásokkal, de akik ezt teszik, azok már kiestek abból a számításból, hogy fajuk nekik munkálkodásukból bármit is köszönjön, ezek a jövő kialakulás szempontjából már senkik és semmik.

Miben látja még Albrecht Dezső ifjuságunk „igazságkeresését?“ Abban, hogy ő tisztán látja, miszerint magyarságunknak egyházaink körül összpontosított erőit nem szabad felekezeti villongásokban szétforgácsolni, hanem épen ellenkezőleg keresni kell a felekezeti békét és e békében a magyarság életutjának megkönnyítését. Nem a bomlasztó, hanem tehát az egymást egyesítő erőket kell keresnie az egyházak kebelében.

Jó barátok.

Manapság, mikor az emberek egymáshoz való viszonyában a „két színűség” jelző olyan nagyon gyakori, annyira sablonossá kezd válni, hogy már nem is elég erős kifejező, fogynak a jó barátok, tűnedezik a jóbarátság, egy-egy jóbaráti cselekedet láttán szinte felsóhajt a lélek: „Beh más lenne minden, ha egyre többen cselekednének így!” Igazuk van.

Ha Sahara módjára kiégett közéletünkben gyakrabban adódnának az Urmánczy Jeromosok, Czimbalmos Józsefek, Csiky Emilek, Szabó Györgyök és Lukács Antalok, akik nemcsak eszmével, de szenzációs összeget kitevő pénzzel is sietnek fajunk, egyházunk oltárán áldozatot hozni, sulyos, nagy áldozatot, valóban megváltoztatna minden. Több jutna agyonnyomorgatott iskoláinknak, pörére vetkőztetett, sok helyen még béklyóba is vert kulturánknak; kevesebb gonddal nehezedne ránk ködös, borongós jövőnk „lenni, vagy nem lenni” kérdése, de így bizony sok aggodalmat rejt méhében jövő életünk, mert az anyagiak jókora nagy része fölötte — tisztelet adassék a kivételeknek — kérges szívű emberek gyakorolnak egyeduralságot. Akik az önérdek szertelen hajszolása miatt nem igen érnek rá szűkös anyagi viszonyok között élő embertársaik közéleti terhének könnyítésében résztvenni.

*

E lap hasábjain két ízben is rámutattam alfalvi Lukács Antal 110.000 lejes adományára, mely lehetővé tette a szárhelyi zárdatemplom nagyszabású harangvásárlását s most e nemes-szívű öreg ur ismét oly szenzációs adományt tett, amely mellett szemrehuzott kalappal, szeszszorított ajkakkal elhaladni nem lehet, nem szabad.

Főtiszt. P. Sándor Vitális rendtartományi főnök Lukács Antalt, a nemes-szívű adakozót, a bőkezű mecénást, a jó barátok jó barátját legfelsőbb elhatározásával „Confráter”-re nevezte ki. Főtiszt. P. Takács Gábor somlyói házfőnök, főtiszt. P. Kristó Modest szárhelyi házfőnök és főtiszt. Felcsér Miklós tekerőpataki plebános vezetésével diszes küldöttség adta át — Áldozócsütörtökön — a ritka kitüntetésről szóló oklevelet, melyet, midőn meghatódottság között átvett a kitüntetett, kijelentette, hogy az általa vásárolt 1216 kgr.-os 110.000 lejes fogarasi haranghoz a 20.000 lejes koronát is kifizeti, ezenkívül a 202½ kgr.-os negyedik harang árát is — mely még nemesszívű adakozóra várt — szintén kifizeti (36440 lej). Ez újabb adakozása Lukács Antalnak újabb 56440 lejt jelentett, melyet a jó barát a jó barátokon át a legfőbb ur asztalára helyezett el (Lukács Antal összes adakozása így 166.440 lejre emelkedett. Megérdemelten lett a jó barátból a jó barátok kitüntetett „Testvére”).

Lukács Antalt ifjú korában mindenki úgy ismerte, mint leleményes jó kereskedőt s ma, midőn deressedő fejjel helyét átengedi e téren a fiataloknak, az az érzésünk, akik áldozatkészségét ismerjük, hogy deressedő feje dacára is nagy matematikus maradt, nagyobb, mint volt, mert 166440 lejét nem a muló földilét Wertheimkasszájában helyezte el kamatozásra, hanem az örökkévalóság oltárán, ahol örök a tőke, a kamat s az utána járó boldogság soha el nem muló.

Angi Balázs.

Az erdélyi kisipar válsága.

Nyugodtan, de szomorúan állapíthatjuk meg, hogy erdélyi kisiparunk agonizál, a végső óráit éli. Nap-nap után adják be iparengedélyeiket kisiparosaink, mivel képtelenek elbirni a rájuk nehezedő különféle adókat, taxákat stb.

A kisiparosság ezen végpusztulásában újra felemelte szavát, és pedig legutóbb Marosvásárhelyen, ahol vasárnap délelőtt Bustya Lajos építőmester felhívására mintegy másfélszáz marosvásárhelyi iparos gyűlt egybe sérelmeit elpanaszolni és a kivezető utat a végső elpusztulásból megkeresni.

A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, melyben felterjesztést intéz a kormányhoz az

iparosságra nehezedő legsúlyosabb sérelmek orvoslása, vagy legalább is enyhítése végett.

A sérelmek között, mint a legnyomasztóbbak, ott szerepelnek a nagy adózás, az elviselhetetlen taxák, az adókönyvek hiánya, az iparszámszámok elárverezése, a tanoncoktatás bajai és a rekvirálási törvények igazságtalanságai.

Kisiparosságunknak, mely állami és társadalmi életünk egyik legderekabb és gerincesebb oszlopát képezi, ezen élet-halálküzdelmét mely rokonérzéssel kísérjük és őszintén kívánjuk nekik, hogy ezen heroikus küzdelmüket méltó siker is koronázza.

Itt említjük meg, hogy a romániai építőipar sérelmeinek orvoslására is országos mozgalom indult meg, melynek élén Szabó Béni, ez a derék, lelkes, nagytudású és az iparossággal minden buja-bánatában együttérző lélek halad.

Az iparosság ilyen vezetői mellett méltán megérdemli sorsának jobbrafordulását, s amint értesülünk, a marosvásárhelyi kisiparosság erősen ki akarja venni a maga részét a közelgő tanácsai és iparkamarai választásokban is, hogy mindenüvé behozza a maga értékes jelöltjeit.

Gyilkostói rovat.

Gyilkostói életünk napról-napra fejlődik. Már megindultak az idegen autók úgy, hogy a múlt heti kettős ünnepen is mintegy hetvenen keresték fel a Turista-házat Segesvárról, Medgyesről és városunkból. A pünkösdi ünnepekre újból egy 40 tagú kiránduló társaság jelezte már érkezését Brassóból és egy szintén 40 tagú társaság Szathmárról.

A Menedékház már is szűknek bizonyul a tömeges vendégbefogadásra, úgy, hogy Jakabffy Bélának az a törekvése, hogy az egyik turista nagytermet három privát szobává fogja átalakítani, még mindig nem fogja megoldani ezt a kérdést, hanem tovább kell terjeszkednie a manzardra.

Jakabffy Béla bérlő különben megfeszített erővel dolgozik azon, hogy a pünkösdi ünnepekre teljesen átfőrmálva átadja a forgalomnak a turista házat, s amint értesülünk, még csak egy-két simítás hiányzik attól, hogy ez a célja megvalósuljon.

Az autók kirándulók részére azt is közölhetjük, hogy künn a Menedékháznál garage fogja várni azokat, akik ott meghálni akarnak.

A gyilkostói forgalom különben olyan intenzívnek látszik, hogy tervbe van véve az eddigi két luxus autójáraton kívül még egy autóbúsjárat megindítása is. Mindenesetre a jövő fogja megmutatni a szükséges teendőket.

A piactéri tőzsde, benzin és olajelosztó és idegenforgalmi iroda pavillonjának bérlete iránt, amint értesülünk, máris nagy érdeklődés mutatkozik, úgy, hogy előreláthatólag ha nem is most közelebbiből, de június hónap második felében ez is átadható lesz a forgalomnak.

A kirándulók figyelmét felhívjuk arra, különösen tömeges kirándulások esetén, hogy szándékukat már egy pár nappal megelőzőleg akár Jakabffy Béla bérlőnél, akár pedig Málnássy Elek főtéri üzletében, vagy Varga János urnál bejelenteni szíveskedjenek részint a forgalmi eszközök, részint pedig a menedékházban lévő helyek elégtelensége miatt.

Zugjatos harangok!

A szárhelyi zárdatemplom harangszentelési ünnepségeire írta: Angi Balázs.

Kongva, borongva, zokogva, sirva

Ifjat, öreget e helyre hiva,

— Ahol együtt van a kezdet, a vég...

S redős homlokokat csókol az Eg —

Zugjatos új harangok csodaszépén,

Vén Szármány ölénben fenyves bércein.

Szent Ferenc tornyából biztatóan

Az egész Gyergyóban hallhatóan...

Zugjatosok csodás, édes, égi

Megvan benne minden, új és régi...

Ami nagy tettekre hevit, ragadt

Mitől a szemekben könnyesepp fakad...

Minden, ami történt! — múlt és jelen... —

Gyászos csatavesztés, s a győzelem...

A hosszú Golgota, melyet járunk,

Szebb jövőnk, amelyre oly rég várunk,

— Melytől még mindig oly messzi állunk! —

Akik e gyergyói síkon élünk,
Maroknyi székelyek, esdve kérünk:
Rázzátok fel ezt az árva népet,
Melyet a sors annyit sújtott, tépett...
Mutassatok neki égbe utat,
Ahova az ármány fel nem juthat...
Ha hiányos földi boldogságunk...
El ne vesszen bár a Menyországunk!

Zugjatos csodásan, olyan szépen,
Hogy a kereszt, mely oly rég e népen...
Legyen kedves égi szent zálogunk,
S akkor a poklon is győzni fogunk!!

HIREK.

Lapunk olvasóinak és munkatársainak kellemes pünkösdi ünnepeket kívánunk!

— A Magyar Párt gyergyószentmiklósi tagozatának tisztújító közgyűlése. A Magyar Párt gyergyószentmiklósi tagozatának intézőbizottsága f. hó 12-ikén ülést tartott, melyen úgy határozott, hogy az eredetileg pünkösdi első napjára kitűzött tisztújító közgyűlést ünnep harmadnapjára halasztotta el d. e. fél 12 órai kezdettel a Laurentzi nagytermében.

Ismételten és újól fog felkérjük nemcsak vidéki és helyi tagozatainkat, hanem minden jó lelkes magyar embert, akik magyarságunk életével foglalkoznak és magyarságunk sorsának jövő kialakulása iránt érdeklődnek, hogy a négy évre kiható tisztújító közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Abban a biztos reményben várunk el mindenkit, hogy magyarságunk érdekében kifejtendő tevékeny munkának szükségességével mindenki tisztában van.

A részletes tárgysorozatot különben lapunk elején közöljük.

— Harangszentelés. A gyergyószentmiklósi örm. kath. egyház régen várt harangjai megérkeztek. A felszentelési szertartást pünkösdi másodnapján ¼ 11 órai kezdettel fogják a következő sorrenddel megtartani:

Az ünnepséget az Ipartestület Dalkörének alkalmi éneke vezeti be, mely után Szabó György apát-plebános papi segédlettel megáldja a harangokat. Majd a helyi plebános átadja rendeltetésüknek, mi után a Dalárda záró éneke fog következni.

A szabadban végzett fölvatási szertartást ünnepi szt. mise követi szt. beszéddel és végén háláadó Te Deummal. A templomi isteni tisztelt folyamán az Egyházi Dalkör fog közreműködni.

— Kongregációs nap lesz május 26-án a zárdában. Ugy az előadásra, mint az elsőrangú buffetthez szeretettel hívjuk a nagyérdemű közönséget: a Kongregáció.

— Templomszentelés. Az újjáépített és megnagyobbított görög katolikus templom felszentelési ünnepségei május 26-án lesznek. A felszentelést dr. Alexandru Nicolescu püspök fogja végezni, kinek tiszteletére Boeriu Artemiu kanonok 25-én este ünnepi vacsorát rendez. 26-án este a felszentelési ünnepségek a Laurentziben tartott hangversennyel fejeződnek be.

— Orvosi előadás Csomafalván. Múlt vasárnap délután dr. Csiky János orvos az anya és csecsemővédelemről tartott igen tanulságos előadást a csomafalviaknak.

Minthogy mostanában Csomafalván ijesztő méreteket öltött a csecsemőhalálozás, legfőbb ideje volt a gyermekvédelem alapelveivel megismertetni a lakosságot.

Dr. Csiky főleg gyakorlatából vett esetekkel tette szemléltetőbbé a mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott előadást s így remélhető, hogy az előadás nagyon is termékeny talajra talált s kedvező hatása rövidesen mutatkozni fog.

— Confrateri kinevezés Alfaluban. Folyó hó 9-én lélekemelő családi ünnepély keretében avatta a szárhelyi Szent Ferenc-zárda confraterévé Lukács Antal alfalvi birtokost, mely alkalommal a somlyói házfőnök gyönyörű beszéd kíséretében átnyújtotta a rend erdélyi provinciálisának confrateri diplomáját. A provinciális kiküldötte szeretettel teljes köszönő szavaival emlékezett meg Lukács Antal azon nemes cselekedetéről, mellyel a szárhelyi franciskánus

kolostort a nagy harang árának kifizetésével részesítette. Utánna Ft. Modest atya köszönte meg a zárda nevében, majd Szárhegy község nevében a főjegyző és a bíró, közbirtokosság nevében az elnök, a harangbizottság nevében Várterész M. mondottak halás köszönetet, örömkönytől csillogó szemekkel, fennen hirdetve, hogy ezen nobilis tettet a szárhegyi zárda-templom nagy harangja végtelen időig hirdetni fogja, midőn szavával a híveket az Isten házába hívja, lelküket a Mindenhatóhoz emeli fel. A hivatalos diploma átadást kedves estebéd követte, melynek végeztével Lukács Antal birtokos felajánlotta, hogy a Jézus-Szent-Szive harang árát is kifizeti. Meglepő volt az ígérlet, az öröm a hála nemes köszönő szavak kíséretében kért menyeyei és földi jót Lukács A. birtokosnak az egek Urától.

— Fehér Imre szinigazgató az ünnepek alatt bérletek gyűjtésére városunkba érkezik. Mint értesülünk, Fehér Imre rövid időre jön hozzánk jól szervezett társulatával, mely idő alatt közönségünk minden bizonnal a legnagyobb támogatásban részesíti magyar színészeinket.

— Kántorpróba Alfaluban. Folyó hó 12-én tartották Alfaluban a kántorpróbát és 20-án, ünnep másodnapján lesz a választás. Öten pályáztak a kántori állásra és négyen jelentek meg próbára: Segesvárról Bonda Árpád, Szentdomokosról Szakács Antal, Gyergyószentmiklósról Vigovszki József és Szentegyházfalváról Barabás Áron kántorok. Délelőtt a nagymiséen felváltva énekeltek és délután vécsernye után volt a kántorpróba, melyen főtisztelendő Vákár József örm. szertartású plebános elnökölt. Ugy délelőtt, mint délután a hívek igazán gyönyörködtek a kiváló kántorok nemes versenyében. Bonda Árpád gyönyörű hangja és éneke sok hallgatójának könnyeket csalt a szemébe és fel-emelte lelkét az egek Urához. A versenyző társai sem törpültek azonban el, igazán örült mindenki szíve-lelke e nemes versenyen. A választás eredményét előre nem lehet tudni.

— Hangverseny. Május 18-án művészi eseményben lesz részünk. A bukaresti állami opera néhány kiváló tagja ad Gyergyószentmiklósban hangversenyt.

A zeneestély műsorában Verdi, Puccini Tosti, Kiriak, Brediceanu áriákat énekelnek: Olga Bercescu kisasszony, sopran és Jean Manolescu ur, bariton a bucuresti Operától, valamint Liszt és Chaminade, Debussy stb. darabok szerepelnek T. Rogalsky, a bucuresti román opera zongoristájának előadásában.

A hangversenyt bál fogja követni, amelyet a Gazeta Ciucului rokonszenves szerkesztői rendeznek.

— Adományok a Szabó György árvaház javára. A gyergyói róm. kath. árvaháznak nyújtott kegyes adományok: Tekerőpatak lakói 15 véka krumpli, 76 drb tojás, 3 l. árpakása, 6 kgr. kenyér, 24 lej. Ditró lakói 4 v. borsó. Balázs Vilmos 500 lej, id. Blénesy Félix 100 lej, helybeli Missziótársulat 3000 lej, remetei Missziótársulat 2000 lej, id. Márton Lajos 1 szekér zabszalma, Lőrincz József 16 véka pityóka, Ujfalvi közbirtokosság 2000 lej, Gereőffy Jánosné 10 magyar pengő, Jánossy Testvérek Ujfaluból 12 v. rozs, Dobribán István 1 szekér búkkfa, György Béláné 100 lej, Lázár Péter Sándoré 500 lej, Bernád Ágoston 100 lej, Burján Péter 1 szekér széna, Tiltscher Andor 9 m. posztó, Schuller Károly 500 lej értékű szenteltvíztartó, dr. Fejér Mihály 100 lej, N. N. 20 drb. fedőcserép, Bogdán István 100 lej, Leopold Antal és id. Benedek Balázs által gondozott I.-s felső feltizes társaság esztenája 5 kgr. juhsajt, Lőrincz István 160 lej, Kary Ferenc és Geréd Vencel által gondozott V. tizes társaság esztenája 7 és fél kgr. juhsajt, dr. Csiky János adománya 3000 lej. Isten fizesse! A gondnokság.

— Értesítés. A szárhegyi szent Ferenc-rendű zárda főnöksége tudomására adja egész Gyergyó közönségének, hogy a zárdatemplom új harangjainak felszentelése pünkösd harmadnapján délelőtt lesz ünnepélyes keretek között. A felszentelést főtiszt. P. Sándor Vitális rendtartományi főnök végzi. A harangok beszerzésének történetét főtiszt. P. Kristó Modest ház-

főnök fogja ismertetni. Infulás misét celebrál Mélt. Szabó György apát főesperes. Ünnepi szónoklatot tart főtiszt. Török Ferenc csomafalvi plebános. Gyergyó összes községei kereszttek alatt fognak felvonulni a ritka ünnepségre. Az ünnepséget meghívásos banket fogja követni, mely a központi iskolában lesz megtartva. Este nyolc órai kezdettel az ünnepség befejezéseül Márdirosz Gyula nagytermében elő lesz adva Pásztor Árpád „Harang” c. operettszerű szenzációs műve Kaesóh Pongrácz zenei alakításában. Senki el ne mulassza e szenzációs ünnepségen résztvenni.

— Wégerné Földes Anna újra hallat magáról és pedig újra egy szép siker képesán. A „Hirnők” kath. szépirodalmi lap ugyanis novella pályázatot hirdetett, melynek eredményét legutóbbi számában közli.

A beérkezett pályaművek közül a zsűri az első díjat Wégerné Földes Anna „Dani bá’ keresztet ácsol” című novellájának ítélte oda, mely novellának nemcsak tárgya, hanem lelke, zamata, egész miliője nemcsak tipikusan erdélyi, hanem egyenesen csiki.

A mi, csikiak, vére, lelke, gondolkodása, egész egyénisége Dani bá’, s maga az egész novella egy szép bizonyítéka annak, hogy tájunk, vidékünk, cselekedeteink sok szépre tudják inspirálni az olyan fogékony lelket, mint amilyen a Wégerné Földes Annáé is.

Erdélyi lelkünk különben nemcsak a szépirodalomban, hanem képzőművészetünkben is ki tudja hangsúlyozni a maga speciális egyéniségét ezzel is bebizonyítva, hogy az erdélyi lélek egy teljesen más a többi lélektől, amelyet első sorban mi, erdélyiek tudunk megérteni, de tudják méltányolni más hivatott, más lelki struktúrájú egyének is.

Ahogy Wégerné Földes Anna neki indult műveivel, még igen sok szép lelki örömet és élvezetet fog nekünk nyújtani.

— Az Elit-kávéház záróra ügyét a főispán ur méltányos hozzájárulásával sikerült közmegelegedésre megoldani. A kávéház taxamentesen éjjel 2 óráig tarthat nyitva. Kettőtől-háromig 200 lej, három órától ötig 300 lej a megváltás díja.

— Orbáncjárvány veszedelme fenyeget. A múlt héten a gyergyószentmiklósi kórházba ment egy tekerőpataki asszony, hogy magát megoperáltassa. Rövid ideig való ott tartózkodás után orbánc tünetei mutatkoztak rajta, amit vagy a kórházban szerzett, vagy pedig, ami kevésbé valószínű, oda magával vitt. A beteget a kórház a városi járványkórházban próbálta elhelyezni, majd pedig hazaküldte Tekerőpatakra. Miután az orbánc egyike a legkellemetlenebb és legkönnyebben fertőző betegségeknek, az egy eset által az egész vidék ki van annak téve, hogy orbáncal fertőződik, főképpen pedig ki vannak téve a kórház betegei, akik ott gyógyulást keresve, esetleg megduplázódott vagy megtízszereződött bajjal kerülnek haza.

— Borzalmas küzdelem. Folyó hó 11-én d. u. erdőmérés közepette Angi Balázs vadász-kutyája egy délutáni napsugárban sűtkérező keresztres viperára bukkant, a szenzációsan fejlett (53 cm. hosszú) bestia támadásba ment át és a szabadban először levő kutyát, bár elég sikeresen védekezett, össze-vissza marta. Borzalmas látvány volt nézni ezt az igazán életre-halálra menő küzdelmet, melynek a kutya javára történő kimenetelét a még szerencsés pillanatban odaérkezett Angi döntötte el. Érdekes volt, hogy amikor a küzdelem színterére érkező Angira akarta dobni magát a vipera, hogy halálra marja, ebben a már borzalmasan összemardosott kutya akadályozta meg. Ime a kutya-hűség gyönyörű példája. A kutya Angi lakásán — szörnyen eldagadozva — vivódik sebeivel, talán a halállal. Az Angi által agyonütött vipera pedig jelenleg Elekes Mihály műtermében van preparálásra, ahol, mint ritka nagyságot elért példány, megtekinthető.

* Szemük Flóra varró és szabótanfolyama megkezdődött. Beiratkozni még lehet Reg. Ferd. 25. sz. alatt.

* Ideiglenes irodai állást keres liceumi nyolc osztályt végzett fiatalember. Cim a kiadóban.

* Eladó belsőség Szárhegyen. Szárhegyen, a piac közelében, eladó egy teljesen modern gazdasági épületekkel felszerelt lakótelek. A telek 6 rekeszes sertésórával, kifutójával, sertés-tenyésztésre is nagyon alkalmas, de alkalmas tűzfalal, boltívesen, cementesen, páncélaajtókkal ellátott magtárával — melybe több vagon terményt lehet elhelyezni — terményraktárnak is. Megfelelő ár esetén a gazdasági épületek a telektől különválóan is eladók. Bővebb felvilágosítással a Gyergyói Ujság kiadói hivatala szolgál.

Toplicai hírek.

— Halálozás. Maier György gör. kel. esperes 68 éves korában elhunyt. A derék papot a kisebbség is méltó részvétellel kísérte ki a temetőbe. Mindig barátságos és megértő ember volt. Tizenkét pap végezte a temetési szertartást.

— Hősök ünnepe. A hősök napját fényes keretek között ünnepelte meg Toplica közönsége. Egy ismeretlen katona porhüvelyét helyezték örök pihenőre a díszes hősök temetőjében Maier Gábor, Neamtu Octavian papok, Botian Péter főjegyző, Popescu Sabin polgármester és Pop Baldi Miklós rendőrfőkapitány közreműködése mellett. Az OFA szolgáltatta a szükséges platókat, hogy minél nagyobb számmal vehessenek részt e feledhetetlen kegyeletes ünnepélyen.

— Május 10-ét szintén eddig még nem látott program keretében a főtéren ünnepelte a román nép Szimedrea Jenő mozsár-diszlövésői közepette.

— A fűrészgári munkások sztrájkja. A Maros völgyében a zakatoló fűrészgárak munkára hívó duda jele egy időre elnémult. A munka megállott. A duda szavát úgy várta mindenki, mint a földműves a tavasz megérkezését. Ahogy a munka nemese az embert s a megélhetést biztosítja, úgy gyönyörködteti a természetet a madarak felvidító éneke s azokat is, akik hallgatják azok csicsérgését. Megegyezés a munkaadók és munkások között küszöbön áll. A kirendelt katonaság ma elhagyja a várost, miután nem lehet zavargástól tartani.

Remélni lehet, hogy nemsokára ismét az eleven lüktető élet, a munka pontos végzése teszi boldoggá az embereket.

Száraz

deszkahulladék,
házhoz szállítva is kapható
a ládagyárban.

KÖZGAZDASÁG.

Termelő-, értékesítő- és hitelszövetkezeteket alakítanak a Székelyföldön.

Csak a napokban említettük meg lapunkban, hogy a Magyar Párt marosvásárhelyi tagozata úgy gondolja legeredményesebben szolgálhatni faja és nemzete érdekeit, hogyha közgazdaságilag a hóna alá nyúl és aléltságából fel-emeli.

Azt is megírtuk, hogy az akció már is szép eredményeket ért el, mivel az olosó mezőgazdasági gépek beszerzésével és a kisgazdák között való terjesztésével nemcsak rászoktatta az intenzívebb gazdálkodásra, hanem a belterjesebb művelésre is.

Most újból kedvező hírt hallunk ilyen irányban, és pedig Kézdivásárhelyről, ahol Apór Péter földbirtokos kezdeményezésére indult meg egy erőteljes akció a székelyföldi termelő-, értékesítő- és hitelszövetkezetek megalakítására.

Az akció már annyira előrehaladtott stádiumban van, hogy a közeljövőben már kibocsátják a részjegy- és aláírási ivateket is és ennek megtörténte után rövidesen összehívják az alakuló közgyűlést is.

Azt hisszük, felesleges ennek az akciónak messzire kiterjedő fontosságáról részletesebben írni, csupán csak azt szögezzük le, hogy kíváncsnak tartanánk, ha legelső sorban itteni gazdasági egyesületeink kapcsolódniának bele, nemcsak ebbe, hanem a marosvásárhelyi akcióba is, hogy így mintegy láncszemek folynának össze szerves egésszé egy hatalmas, mindent magában egyesítő közgazdasági alakulatban,

A „Steaua României” biztosító társaság 1929. évi mérlege.

A „Steaua României” Román biztosító Társaság ez évi közgyűlését május 8-án tartotta Bukarestben. Az általános kedvezőtlen gazdasági helyzet, és biztosítási üzlet ezzel kapcsolatos nyomottságának és hanyatlásának ellenére a „Steaua României” fejlődésének útján továbbra is előrehaladt, ami igazolja azt a tényt, hogy a „Steaua României” 1928-ban az előző évek eredményénél még nagyobb mértékben tudta a saját maga iránti bizodalmat a lakosság minden rétegében és az összes foglalkozási ágakban felkelteni és megszilárdítani. A „Steaua României” az 1928. évben díjak, illetékek és kamatok fejében 127,095.000 lej tételzett be. (15,895.000 lejjel többet, mint az 1927. évben). 300,368.000 lej összegű életbiztosítást perfektuált, melyel az 1928. év végén érvényben levő életbiztosítási állománya 678,511.000 lejre emelkedett. A társaság az elmúlt évben károkért 47,019.000 lejt fizetett ki, 1921. évben történt alapítása óta kifizetett károk összege pedig 196,734.000 lejre rug. Az alaptőkével együtt saját tartalékai immár 121,919.000 lejt érték el. A kimutatott nyereség 3,308.145 lejt, melyből 17 5% osztalékot fizet. A társaságnak az ország minden városában képviselői állanak fenn Gheorgheni-i vezérigynöksége Cal. Regele Ferdinand 27. sz. alatt van.

Karhatalommal adják vissza a közbirtokosságnak a laposi legelőt.

Az agrárreform borzalmasan megcsontotta Gyergyószentmiklós közbirtokosságának vagyonát. Főleg a legelőket vették el kimélet nélkül. Így kisajátították a legértékesebb területet, a Laposhavast is. A legfelsőbb agrárbizottság igazságtalannak találta a tulstizgörü kisajátítást és sovány vizsgálatul 446 holdat visszaadott a közbirtokosságnak a Békás község részére elvett területből. Ezt a birtokosságot 1927-ben birtokba vette és használta is. Az idén, amikor a csordát ki akarták hajtani, ott találták a több tízezer holdnyi legelővel rendelkező Békás község lakóit, akik még e kis területet is megirigyelték a gyergyószentmiklósiaktól, azt erőszakkal elfoglalták és az odaigyekező székelyekkel szemben tulnyomó számukkal fenyegető magatartást tanusítottak.

Miután a legelő Gyergyószentmiklós állattenyésztésére létkérdés, a közbirtokosság vezetésének megbízásából dr. László Dezső képviselő interveniált a vármegyei prefektushoz, karhatalmat kérve a gyergyóiak megtámadhatatlan és végleges tulajdonának visszaszerzésére.

Mint a lap nyomása közben értesülünk, pénteken este Aurel Tețu vármegyei prefektus táviratban közölte dr. László képviselővel, hogy a kért karhatalmat megadja és a jogtalan foglalkozókat a laposból kitakarítja.

Ez intézkedésével Tețu prefektus a harói telepések esetéhez hasonló országos botránynak vette elejét.

Árlejtési hirdetmény.

A gheorgheni görögkeleti egyház tanács tudomásul adja, hogy 1929. június hó 20-án délután 3—5 óra között nyilvános árlejtést tart a városházán zárt írásbeli ajánlatokkal a helyben épülő görögkeleti templom építési munkálataira, a nagyszabedni érseki hivataltól 3453/829. szám alatt jóváhagyott költségvetés és tervek alapján.

Az árlejtési hirdetmény a számvéveségi törvény 72—83. szakaszai alapján fog megtartatni.

A tervek, az általános és részleges föltételek, valamint a költségvetés megtekinthető a helybeli görögkeleti egyház hivatalában. A költségvetési előirányzat 4,000.000 (négy millió) lej. Biztosítási összeg az érték 10%.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Ditrói birtokom,

ugyszintén tekerőpataki kaszálók és szántók eladó.

Fővilágosítást nyerhetnek:

Dr. de Kristófi Mária

bankigazgató özvegyénél

3—1 Târgu-Mureș (Bethlen Gábor-u. 3.).

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy négyszobás lakóház örök áron eladó. Értekezni Rákóczi-ut 8. szám alatt a tulajdonosnál lehet. 4—2

Tanulónak jó családból való fiut felvesz Nagy Dénes borbély. 3—2

No. Fal. 71/1927—43.

Árverési hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok a csődválasztmány határozata és a Ciuci törvényszék 71/1927.—43. Fal. számú végzése alapján ezennel közhírré teszem, hogy a v. b. Berecz Márton volt gheorghenii kereskedő csődtömegéhez tartozó s még nem értékesített vagyontárgyak (szerszámok, vasazások, edények) f. hó 29. napján, d. e. 10 órai kezdettel a főtéren nyilvános árverésen el fognak adatni.

A vonatkozó vagyonkimutatás iródamban mindennap 3—5 óra között megtekinthető.

Gheorgheni, 1929. május 7-én.

Dr. Ferenczy Balázs

ügyvéd,
csődtömeggondnok.

Horny-féle árnyékolt

**Neutrowox,
Telefunken,
Schaleco és
Kramolin**

nagy teljesítményű
rádió apparátok,

valamint hangszórók és mindennemű rádióalkatrészek

8—6

részletfizetésre is kaphatók

Berkovitsnál, Gheorgheni, Főter.

Aragonitdisztárgyak Sándornál.

Garantált
sírkövek, márványsírkövek
állandó raktáron
kaphatók

Barabás Gergely

kőfaragónál

Szárhegyen (Lázarea, jud. Ciuc.)

Vállalok bármilyen
épület és kriptaeépítéseket
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelenben, teljesen fagyálló anyagból.

Szíves megkeresésre árajánlattal, tervezéssel készséggel szolgálok. 52—29

Izléses,

szép nyomtatványokat

legolesóbban csak

a Sándory-nyomda készít.

Mondhatnak,

irhatnak,

amit csak akarnak

a

Singer varrógépek

mégis

a legjobbak.

**Üzlet: Gheorgheni
Piața Reg. Maria 10.**

Ha bármily modern, jó és olcsó
kivitelű

BUTORT

52—31

akar, ne sajnálja a fáradságot és forduljon bizalommal **Ambrus István** műasztaloshoz (Valea-Strâmbă) Tekerőpatak. Időnkint kész hálósobák is kaphatók.

PHÖNIX

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BÉCSBEN.

Alaptőke és tartalékalapok 1928:
250 millió schilling = 5 1/2 milliárd lei.

Biztosítási állomány 1928:
kb. 1800 millió schilling = 43 milliárd lei.

Működik a következő országokban:

Románia, Magyarország, Csehszlovákia, Szerbia, Bulgária, Ausztria, Belgium, Hollandia, Franciaország, Spanyolország, Olaszország, Lengyelország, Görögország, Palesztina, Siria, Törökország, Egyiptom.

Olcsó díjak, előnyös feltételek.

3—2

Helybeli felügyelőség: Cal. Regele Ferdinand 27. (Weinstein Eduárdnál.)